

Af Troels Heeger trhe@berlingske.dk

Kunsthistoriker forsvarer hærværk mod buste:

»Hele pointen er at pege på, at staten selv er voldelig«

Nogle ville kalde det hærværk. Men kunsthistorikeren Mikkel Bolt ser anderledes på aktionen, hvor et kollektiv af »Anonyme Kunstnere« har påført uoprettelig skade på en buste af Frederik V ved at smide den i havnen.

»Det er en form for kunstpolitisk kommentar til, hvad de oplever som en stadig eksisterende racisme, der historisk knytter sig til figurer som Frederik V,« siger kunsthistorikeren Mikkel Bolt, der forsker i æstetisk teori ved Institut for Kunst og Kulturvidenskab og har skrevet flere bøger om æstetik og politik.

»Der er nogle historiske ugerninger, som aktørerne vil pege på og sige: De er stadig aktuelle i dag. Det er en modstandshandling. De interverner og afbryder.«

Hvordan bekæmper man eksisterende racistiske strukturer ved at påføre en buste uoprettelig skade?

»Det er en form for postkolonial eller antiracistisk kritik, kunstnerne udfører. Der er stadigvæk racial diskrimination i Danmark, og den diskrimination har selvfølgelig at gøre med kolonitiden. Hvis man ikke køber det argument, så vil det måske fremstå som hærværk begået af nogle lømler, der har hugget en statue og smidt den i havnen.«

»Tænk på den italienske futurist Marinetti, der i det første futuristiske manifest håber på, at Venedig bliver oversvømmet, fordi den gamle italienske kultur holder nye energier og impulser tilbage. Den skal væk.«

Marinetti var jo også fascist?

»Det blev han først senere. Men pointen er, at der i avantgarde-modernismen er en radikal vilje til noget nyt. Den kan gå til den ene side, men den kan også gå til den anden side. Som når de sovjetrussiske avantgardister engagerer sig i at skabe en ny verden efter Oktoberrevolutionen.«

Du nævner både sovjetiske kommunister og Marinetti, der siden blev fascist. Det fremprovokerer spørgsmålet om, hvorvidt man handler på en totalitær impuls, når man smider ting i havnen, man ikke bryder sig om?

»Nej, det synes jeg ikke. Men radikal kritik er selvfølgelig motiveret af et ønske om at lave tingene om, ændre samfundet. Det er også et spørgsmål om proportioner: Hvad er det, der bliver smidt i vandet? Aktionen peger på, at der drukner hundredevis af migranter i Middelhavet hvert år i et desperat forsøg på at komme til EU. De drab er et ekko af de mange slavegjorte mennesker, der døde under overfarten fra Afrika til Den nye Verden.«

Men »Anonyme Billedkunstnere« nævner jo ikke et ord om Middelhavet eller EU. De taler kun om Kunstakademiet?

»Det er min analyse. Foråret og sommeren har været kendetegnet af aktioner mod statuer i USA og England. Det her er en dansk forlængelse.«

Hvis jeg føler, at kunstnerne repræsenterer et voldeligt overgreb på kulturhistorien, er det så OK, at jeg forsøger at rejse en diskussion om den vold ved at smadre deres værker?

»Jo, det handler om vold. Ved at drukne

statuen forsøger de at pege på en allerede eksisterende strukturel vold. Det retfærdiggør, at de ødelægger en buste af gips.«

Det lyder som et kunstsyn, der ender i en spiral af død, vold og ødelæggelse?

»Det er mere et forsøg på at opretholde en forestilling om, at kunsten kan problematisere de regulerende repræsentationer eller den herskende ideologi.«

Hvad er forskellen på denne aktion og Talebans sprængning af Buddha-statuer?

»Ikonoklasme-diskussionen er kompliceret. Politiske kampe tager ofte form af billedødelæggelse. Sådan har det

altid været. Og mange af de genstande, der står rundt omkring på museer, er jo noget, der er blevet røvet. Under

invasionen af Irak i 2003 blev der ødelagt mange kulturskatte. Amerikanske styrker etablerede en base lige oven på det gamle Babylon.«

Hvad har det at gøre med Taleban?

»Jeg forsøger blot at understrege, at politiske kampe ofte har en bildestruerende side. Og sådan forholder det sig med alle politiske projekter. Ikonoklasme er en del af de fleste politiske kampagner på den ene eller anden måde.«

Både Taleban og Anonyme Billedkunstnere er vel grupperinger, der sprænger overleverede værker i luften, fordi de ikke bryder sig om dem?

»Selvfølgelig. Jeg ser busteaktionen som en kunstpolitisk intervention, der peger på en allerede eksisterende strukturel vold. Så kan du spørge, er det ikke hærværk mod statens ejendom? Så kan jeg sige jo, men hele pointen er jo at pege på, at staten selv er voldelig. Når folk er stuvet sammen i asylcentre, så de begår selvmord, siger kunstnerne fra. Det handler også om det mindreværd, som institutioner som Kunstakademiet producerer i brune og sorte studerende.«

LÆS MERE SIDE 8

“
Der er nogle historiske ugerninger, som aktørerne vil pege på og sige: De er stadig aktuelle i dag. Det er en modstandshandling.

Mikkel Bolt,
forsker i æstetisk teori

Her stod busten af Frederik V. på Det Kongelige Danske Kunstakademi. Foto: Anonym